

بسمه تعالی

شورای محیط زیست تدوین لایحه برنامه ششم توسعه
مفاد پیشنهادی محیط زیست

آموزش و پژوهش	
تنفیذ ماده ۱۸۹ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با همکاری دستگاه های ذیربط برنامه جامع آموزش همگانی محیط زیست کشور را بازنگری کرده و به تصویب هیات وزیران برساند.</p> <p>تبصره ۱- دولت موظف است اعتبارات لازم برای اجرایی شدن برنامه مذکور را در بودجه دستگاه های ذیربط لحاظ نماید.</p> <p>تبصره ۲- دولت مکلف است علاوه بر اعتبارات متعارف آموزشی سازمان حفاظت محیط زیست، اعتباراتی را برای تولید و پخش برنامه از صدا و سیما در اعتبارات سازمان حفاظت محیط زیست پیش بینی نماید.</p>	ماده ۱
تنفیذ ماده ۱۸۹ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است با همکاری دستگاه های ذیربط نسبت به ایجاد، توسعه و به روزرسانی نظام اطلاعات زیست محیطی کشور در سطوح ملی، منطقه ای و استانی اقدام نماید.</p> <p>تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سایر دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.</p>	ماده ۲
پیشنهادی جدید - بسیج عمومی برای حفاظت از محیط زیست	
<p>زمینه های مناسب برای تسهیل در ایجاد و توانمند شدن سازمان های مردم نهاد، جوامع بومی و محلی و افزایش نقش آنان در حفاظت و بهبود شرایط محیط زیست باید ایجاد شود.</p> <p>تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سایر دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.</p>	ماده ۳
پیشنهادی جدید - پژوهش های کاربردی و دانش بنیان	
<p>دستگاه های دولتی موظفند حداقل نیم درصد از اعتبارات خود را صرف پژوهش های مرتبط با محیط زیست نمایند.</p> <p>تبصره ۱- کارخانه ها و کارگاه ها موظفند حداقل ۱۰ درصد از یک در هزار فروش خود (موضوع بند د ماده ۴۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین) را صرف پژوهش های مرتبط با محیط زیست نمایند.</p> <p>تبصره ۲- آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سایر دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.</p>	ماده ۴

حکمرانی مطلوب محیط زیستی	
تنفیذ نظام ارزیابی راهبردی - ماده ۱۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>از سال سوم برنامه، کلیه تصمیمات کلان کشور (از قبیل سیاست ها، قوانین، مقررات و مصوبات) و همچنین کلیه طرح ها و برنامه های کلان کشور (از قبیل زیر ساخت ها و طرح های توسعه ملی) که بالقوه (به تنهایی و یا به صورت تجمعی) می توانند بر محیط زیست تاثیر گذار باشند، در صورتی معتبر هستند که مورد "ارزیابی راهبردی زیست محیطی" قرار گرفته و تبعات غیر قابل قبول بر محیط زیست نداشته باشند.</p> <p>تبصره - "نظام ارزیابی راهبردی زیست محیطی" شامل موارد مشمول، شاخص های پایداری، فرایند اجرایی و توانمند سازی، توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی تدوین و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.</p>	ماده ۵
نظام شاخص های پایداری - تنفیذ ماده ۱۸۵ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>از سال دوم برنامه بهره برداری از منابع طبیعی و منابع پایه به ویژه منابع آب سطحی و زیر زمینی، جنگل ها و مراتع حداکثر در حد ظرفیت تحمل اکوسیستم مجاز می باشد.</p> <p>تبصره - "نظام شاخص های پایداری" توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری دستگاههای مسئول تدوین و به تصویب هیئت وزیران می رسد.</p>	ماده ۶
ساختارهای فرابخشی محیط زیست - تنفیذ ماده ۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه کشور (با اصلاحات)	
<p>دولت موظف است ساختارهای فرابخشی و بخشی مرتبط با محیط زیست و منابع طبیعی را متناسب با شرایط کنونی محیط زیست مورد بازنگری، تقویت و توانمندسازی قرار دهد.</p> <p>تبصره - سازمان مدیریت و برنامه ریزی موظف است با هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهاد کشاورزی لایحه قانونی "اصلاح ساختارهای فرابخشی و بخشی محیط زیست" را تدوین و پس از تصویب هیات وزیران به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p>	ماده ۷
پیشنهادی جدید - ایمنی زیستی	
<p>دولت موظف است با ایجاد ساختاری توانمند (به صورت مستقل و یا وابسته به دستگاه های اجرایی) ضمن تدوین استانداردهای لازم، بر تولید، واردات و مصرف مواد تراریخته کنترل و نظارت جدی اعمال نماید.</p> <p>تبصره - اساسنامه ساختار مذکور در سال اول برنامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارتخانه های جهادکشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان استاندارد، تدوین و به تصویب هیات دولت رسیده و در صورت نیاز به صورت لایحه به مجلس شورای اسلامی ارائه گردد.</p>	ماده ۸
پیشنهادی جدید - محیط زیست مناطق آزاد	
<p>در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، وظایف، اختیارات و مسؤلیت های سازمان حفاظت محیط زیست از اختیارات تنفیذی مدیران این مناطق مستثنی بوده و سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است با رعایت قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن نسبت به ایجاد و تقویت ساختار سازمانی</p>	ماده ۹

	حفاظت محیط زیست در این مناطق اقدام نماید.
ارزش اقتصادی محیط زیست و منابع طبیعی - تنفیذ ماده ۵۹ قانون برنامه چهارم توسعه (تبصره ۲ ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه) (با اصلاحات)	
ماده ۱۰	دولت مکلف است از سال دوم برنامه، ارزش اقتصادی منابع طبیعی و زیست محیطی و هزینه های ناشی از آلودگی و تخریب محیط زیست را در فرایند توسعه، در امکان سنجی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و تعیین خسارات و در حساب های ملی منظور نماید. تبصره - دستورالعمل محاسبه ارزش منابع و هزینه های زیست محیطی توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سایر دستگاه های مرتبط، تنظیم و به تصویب هیات وزیران می رسد.
پیشنهادی جدید - اقتصاد سبز	
ماده ۱۱	وزارت اقتصاد و دارایی مکلف است مالیات سبز و حسابداری سبز را به عنوان یکی از ارکان مالیاتی کشور درخصوص کالاها یا فرآیندهای آلاینده و مخرب محیط زیست در کلیه فعالیت های اقتصادی وارد نماید. درآمد حاصل از این بند به صندوق ملی محیط زیست واریز می شود تا صرف رفع آلودگی و احیای محیط زیست شود.
پیشنهادی جدید - اقتصاد سبز	
ماده ۱۲	دولت مکلف است از فعالیت ها و مشاغل سبز و رفع معضلات زیست محیطی برای کلیه فعالیت های اقتصادی (سبز سازی مشاغل) حمایت نماید. این حمایت به صورت اعطای تسهیلات از طریق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حد ۳۰٪، تضمین سود تسهیلات مالی و بانکی خواهد بود. تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده طی سال اول برنامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی و سایر دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید.

محیط زیست انسانی (منابع زیستی)	
ارزیابی زیست محیطی - تنفیذ ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>طرح ها و پروژه های تولیدی، خدماتی، زیربنایی، معدنی و عمرانی که به تصویب شورای عالی محیط زیست مشمول ارزیابی هستند، باید پیش از اجرا و در مرحله امکان سنجی و مکان یابی، مورد مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی قرار گرفته و نتایج آن به تأیید سازمان حفاظت محیط زیست برسد. رعایت ملاحظات و نتایج حاصل از ارزیابی الزامی است.</p> <p>تبصره ۱: دستگاههای صادر کننده مجوز موظف به رعایت مفاد این بند در هنگام صدور مجوز می باشند. مسئولیت قانونی جبران خسارت حاصل از تخریب و یا آلودگی منابع زیستی ناشی از عدم اجرای این بند به عهده دستگاه ذیربط خواهد بود.</p> <p>تبصره ۲: مبادله موافقتنامه برای طرح ها و پروژه های مشمول، قبل از انجام ارزیابی و اخذ تایید سازمان حفاظت محیط زیست، در حد انجام مطالعات امکان سنجی و ارزیابی اثرات زیست محیطی مجاز می باشد.</p> <p>تبصره ۳- متخلفینی که بدون انجام ارزیابی مبادرت به اجرای این گونه طرحها و پروژه ها نمایند مشمول مجازات ماده ۶۹۰ قانون مجازات اسلامی خواهند شد.</p>	ماده ۱۳
پایش آلودگیها - تنفیذ ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه (با اصلاحات)	
<p>کلیه واحدهایی که بالقوه امکان آلایندهی دارند، موظفند طبق نظر سازمان حفاظت محیط زیست از طریق پایش بر خط و یا از طریق آزمایشگاه های مورد تأیید سازمان مذکور، نسبت به نمونه برداری و پایش آلودگی خود مطابق ضوابط و استانداردهای محیط زیست اقدام و نتیجه را در چارچوب خوداظهاری به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمایند.</p>	ماده ۱۴
مدیریت سبز - تنفیذ ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه کشور (با اصلاح نگارشی)	
<p>کلیه دستگاهها و نهادهای دولتی و عمومی موظفند، در راستای اجرای مدیریت سبز نسبت به اقداماتی از قبیل: مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات، کاهش تولید پسماند و بازیافت آن و بازچرخانی سباب اقدام نمایند.</p> <p>تبصره ۱- دستگاه ها و نهادهای دولتی و عمومی مجازند تا یک درصد از اعتبارات سالانه خود را به اجرای این امر اختصاص دهند.</p> <p>تبصره ۲- آئین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت اقتصاد و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، نفت، نیرو، و کشور ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>	ماده ۱۵

پیشنهاد جدید: مالیات سبز	
<p>الف - واحدهای تولیدی و خدماتی از جمله واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی و تجاری که به تشخیص سازمان حفاظت محیط حد مجاز و استانداردهای حفاظت محیط زیست را رعایت نمی کنند به ماخذ فروش یا درآمد ارائه خدمات و با توجه به سطح آلودگی، مشمول ۰/۵، ۱، ۱/۵ و یا ۲ درصد مالیات سبز خواهند شد. دستورالعمل تعیین سطح آلودگی توسط سازمان حفاظت محیط زیست تدوین و اعلام خواهد شد. سازمان حفاظت محیط زیست موظف است در اسفند ماه هر سال فهرست واحدهای آلاینده و سطح آلودگی آن ها را اعلام نماید و در صورت لزوم یکبار در شهریور ماه نسبت به بازنگری فهرست مذکور اقدام نماید.</p> <p>ب- واحدهای سبز برگزیده به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست مشمول ۲ درصد معافیت مالیاتی در سال بعد خواهند شد. دستورالعمل انتخاب واحدهای سبز توسط سازمان حفاظت محیط زیست تدوین و اعلام خواهد شد.</p> <p>ج - مالیات بر ارزش افزوده کالاهای آلاینده یا مخرب محیط زیست یک واحد درصد بیشتر و مالیات بر ارزش افزوده کالاهای سازگار با محیط زیست یک واحد درصد کمتر از سایر کالاها تعیین می شود. سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان استاندارد، فهرست کالاهای مذکور را تهیه و در صورت امکان با علامت مخصوصی مشخص نماید.</p>	<p>ماده ۱۶</p>
نظام عوارض و جرائم آلودگی و تخریب محیط زیست - تنفیذ ماده ۱۰۴ و ۱۳۴ قانون برنامه سوم توسعه (با اصلاحات)	
<p>الف - از واحدهائی که فعالیت های آن ها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد، جریمه متناسب با خسارت وارده اخذ و به صندوق محیط زیست واریز می گردد تا برای حمایت از کاهش آلودگی واحدها و طرح های حفاظت کیفی منابع آب هزینه شود.</p> <p>ب - هزینه هایی صرف شده برای کاهش آلودگی واحدهای تولیدی، به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی واحدها منظور می شود.</p> <p>تبصره- آئین نامه اجرایی این ماده در سال اول برنامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست و دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>	<p>ماده ۱۷</p>
سموم و کود شیمیایی - تنفیذ بند ب ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه (با اصلاحات)	
<p>از سال دوم برنامه، مصرف سموم، کودهای شیمیایی و آفت کش ها بیش از حد مجاز ممنوع است. وزارت کشاورزی موظف است عرضه محصولاتی که مفاد این ماده را رعایت نکرده اند ممنوع نماید.</p> <p>تبصره - حد مجاز استفاده از انواع سموم، کودهای شیمیایی و آفت کش ها توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان استاندارد کشور تعیین خواهد شد.</p>	<p>ماده ۱۸</p>
مدیریت پسماند - تنفیذ بند ج ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه کشور (با اصلاحات)	
<p>وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاههای مرتبط موظف است تا پایان سال سوم برنامه نسبت به رفع معضل دفن غیر بهداشتی و پراکندگی زباله در طبیعت، منابع آب</p>	<p>ماده ۱۹</p>

<p>سطحی و دریا در شهرها و استانهای بحرانی اقدام و در طول برنامه در استانهای حاشیه دریای خزر دفن را متوقف کند.</p>	
<p>آلودگی هوا - تنفیذ ماده ۶۲ قانون برنامه چهارم توسعه کشور (با اصلاحات)</p>	
<p>وزارت کشور، شهرداری ها و نیروی انتظامی حسب مورد موظف هستند از سال دوم برنامه نسبت به ایجاد شبکه مراکز معاینه فنی مکانیزه غیر دولتی با ظرفیت کافی و اعتبار یکسان در سطح کشور اقدام نمایند. کلیه مراکز معاینه فنی کشور در صورت داشتن الزامات شبکه، می توانند به آن پیوندند، در غیر اینصورت معاینه فنی آن ها معتبر نمی باشد و در شهرهایی که هوای آن ها به علت تردد خودروها آلوده است اقدامات زیر را بعمل آورند:</p> <ul style="list-style-type: none"> - از سال اول برنامه، مناطق کم انتشار شهری را تعیین و در صورت تردد خودروهای فاقد معاینه فنی در این مناطق، در مورد آن ها اعمال قانون نماید. - از سال دوم برنامه خودروهای فاقد معاینه فنی را از طریق بانک اطلاعاتی مراکز مکانیزه معاینه فنی شناسایی و به تدریج در مورد آن ها اعمال قانون نماید. - از سال دوم برنامه برای خودروهای فاقد استاندارد آلودگی (یورو ۲ یا بالاتر) محدودیت های زمانی و مکانی اعمال نماید. - از سال دوم برنامه، برای موتورسیکلت های کاربوراتوری محدودیت های زمانی و مکانی اعمال نموده و در سال های بعد دامنه محدودیت ها را گسترش دهد. - از ابتدای برنامه به تدریج خودروهای فرسوده سبک و سنگین را متوقف و به پارکینگ انتقال دهد. این خودروها فقط برای اسقاط قابل ترخیص می باشند. - مالکان خودروهای فرسوده ای که به پارکینگ منتقل شده اند، موظفند حداکثر تا ۶ ماه از تاریخ ضبط خودرو برای اسقاط، ترخیص و تسویه حساب (پرداخت هزینه های حمل، پارکینگ، جرایم و غیره) مراجعه کنند، در غیر این صورت، خودروی آن ها متروکه محسوب و از مالکیت آن ها خارج می شود. نیروی انتظامی مجاز است خودروهای متروکه را فقط اسقاط و به عنوان قراضه به فروش رساند. درآمدهای ناشی از فروش در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می گیرد تا بابت هزینه حمل و نقل، پارکینگ و سایر نیازهای نیروی انتظامی به مصرف برسد. - مالکین خودروهای متروکه موظف هستند کلیه بدهی های خود را تسویه نمایند. مالکینی که بدهی خود را تسویه نکنند، در لیست سیاه شماره گذاری قرار می گیرند و تا ۱۰ سال از تاریخ ضبط، مجاز به شماره گذاری خودرو نمی باشند. ج- از سال دوم برنامه، خرید و فروش خودروهای فرسوده ممنوع بوده و دفاتر اسناد رسمی و نیروی انتظامی مجاز به صدور سند و شماره گذاری این خودروها نمی باشند. د- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است از سال دوم برنامه تولید و واردات موتورسیکلت های کاربوراتوری را متوقف نماید. 	<p>ماده ۲۰</p>

تغییر اقلیم - تنفیذ ماده ۶۲ قانون برنامه چهارم توسعه کشور (با اصلاحات)	
<p>ماده ۲۱</p> <ul style="list-style-type: none"> - وزارت نفت موظف است تا پایان برنامه قیمت فروش داخلی و خارجی انواع سوخت ها را یکسان سازی نماید و به تصدی گری دولت در زمینه توزیع سوخت خاتمه دهد. - وزارت نیرو موظف است قیمت برق را در حدی تعیین نماید که تولید، انتقال و توزیع برق اقتصادی شده و بخش خصوصی بدون اخذ یارانه نسبت به انجام این امور اقدام نماید. - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است حد مجاز انتشار کربن را برای واحدهای انرژی بر و فلرها تعیین نموده و در صورتی که انتشار کربن آن ها بیش از حد مجاز است، می توانند نسبت به خرید اعتبار کربن اقدام و یا مشمول جرایم زیست محیطی گردند. - تبصره - آئین نامه اجرایی این ماده در سال اول برنامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با مشارکت دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. 	
انرژی های پاک - تنفیذ ماده ۱۳۹ قانون برنامه پنجم توسعه	
<p>ماده ۲۲</p> <ul style="list-style-type: none"> وزارت نیرو موظف است برای رساندن سهم انرژی های تجدید پذیر به حداقل ۵ درصد مصرف برق کشور: - در مکان های مناسب برای مزارع بادی یا خورشیدی، نسبت به ایجاد شهرک های انرژی پاک اقدام نموده و زیر ساخت های لازم از قبیل، شبکه، پست های برق، راه های دسترسی و امکانات رفاهی را پیش بینی نماید. - قیمت تضمینی خرید برق تجدیدپذیر را با توجه به نوع آن (باد، خورشید و ...) به شکلی تعیین نماید که تولید انرژی های تجدید پذیر از نظر اقتصادی دارای جذابیت لازم باشد. قیمت فوق سالانه با توجه به عواملی مثل تورم و تغییر نرخ ارز بازنگری گردد. - نسبت به ایجاد صندوق توسعه انرژی های تجدید پذیر برای حمایت از بخش خصوصی اقدام نماید. از هر کیلووات برق، در سال اول برنامه مبلغ ۵۰ ریال اخذ و به این صندوق واریز می گردد. این مبلغ تا پایان برنامه سالانه ۱۰ ریال اضافه خواهد شد. تسهیلات این صندوق فقط برای گسترش انرژی های تجدید قابل استفاده و بازپرداخت آن می تواند نقدی یا به صورت برق باشد. 	
پیشنهاد جدید: فعالیت های معدنی	
<p>ماده ۲۳</p> <ul style="list-style-type: none"> - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است در صدور و تمدید پروانه های اکتشاف و بهره برداری معادن، ضوابط زیست محیطی فعالیت های معدنی را رعایت نماید و ضوابط مذکور را در تعهدات بهره بردار لحاظ نماید. - بهره بردارانی که ضوابط زیست محیطی فعالیت های معدنی را رعایت نمایند، موظف اند با تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به بازسازی مناطق تخریب شده اقدام نماید. در غیر این صورت جریمه ای معادل دو برابر خسارت وارده به آنها تعلق می گیرد. جریمه مذکور به صندوق ملی محیط زیست واریز تا صرفا صرف بازسازی مناطق تخریب شده فوق و مازاد آن صرف بازسازی سایر مناطق تخریب شده گردد. 	

<p>- استخراج معادن در مناطق چهارگانه محیط زیست ممنوع می باشد.</p> <p>تبصره ۱- آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری سایر دستگاه های ذیربط حداکثر تا پایان سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.</p>	
<p>آب</p>	
<p>در راستای ایجاد تعادل بین تغذیه و برداشت از سفره های آب زیرزمینی در کليه دشت های کشور:</p> <p>الف- وزارت نیرو موظف است برداشت سالانه آب از سفره های زیرزمینی کشور را به ۹۰ درصد تغذیه سال گذشته کاهش دهد. به این منظور اقدامات زیر انجام گردد:</p> <p>۱- تعداد چاه ها با اولویت چاه های غیر مجاز در حد فوق کاهش یابد و تمامی بهره برداران شناسایی و تحت نظارت قرار گیرند.</p> <p>۲- حجم آب برداشت شده چاه های فعال با نصب کنتورهای حجمی کنترل نماید. هزینه کنتور و نصب آن به عهده مالکان چاه است.</p> <p>۳- تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه صورت گیرد</p> <p>۴- سهم آب کشاورزی را هر سال بیش از ده درصد کاهش داده تا در پایان برنامه به کمتر از ۵۰ درصد آب تجدید برسد.</p> <p>۵- ایجاد هرگونه دریاچه مصنوعی، آب نما و مشابه آن با استفاده از منابع آب زیرزمینی ممنوع بوده و مواردی که در ۴ دهه اخیر ایجاد شده اند، باید طی برنامه ای که وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست تدوین می نماید تا پایان برنامه برچیده شوند.</p> <p>۶- با تشکیل پلیس آب نسبت به جلوگیری از مصارف بی رویه و هدر رفت آب اقدام نماید.</p> <p>ب- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است در صادرات و واردات کشور موازنه مثبت آب مجازی را رعایت نماید.</p> <p>ج- وزارت جهاد کشاورزی موظف است مصرف آب در بخش کشاورزی را به میزان مذکور در این ماده کاهش دهد. به این منظور اقداماتی از قبیل فعالیت های زیر انجام گردد:</p> <p>۱- اصلاح الگوی کشت به محصولات با نیاز آبی کمتر</p> <p>۲- اصلاح روشهای آبیاری</p> <p>۳- خرید مزرعه در خارج از کشور</p> <p>۴- در صورت لزوم، کاهش تولید کشاورزی</p> <p>۵- توقف کشاورزی در مناطقی که با بحران آب مواجه هستند</p> <p>د- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با تخریب محیط زیست از طریق مصارف غیر متعارف و یا هدر دادن منابع آب توسط کاربران بخش های مختلف صنعتی، کشاورزی، خدماتی و خانگی بعنوان متخلف برخورد قانونی نماید. این بند نافی تکالیف سایر دستگاه ها در زمینه برخورد با متخلفین نمی باشد.</p>	<p>ماده ۲۴</p>

فاضلاب - پیشنهاد جدید	
<p>در راستای کاهش آلودگی و استفاده مجدد از پساب ها وزارت نیرو موظف است:</p> <p>۱- نسبت به احداث و توسعه شبکه جمع آوری فاضلاب با اولویت شهرهایی که دارای مشکل آلودگی و یا کمبود منابع آب هستند بویژه مناطق ساحلی و فاضلاب های ورودی به منابع آب، اقدام نماید.</p> <p>۲- سرمایه گذاران می توانند با کسب مجوز از وزارت نیرو نسبت به احداث شبکه جمع آوری و تصفیه خانه فاضلاب در شهرها و مناطق مختلف اقدام نماید. پساب تصفیه شده در مدتی که وزارت نیرو تعیین می کند متعلق به سرمایه گذار می باشد.</p>	
محیط زیست دریایی و سواحل	
ساماندهی سواحل - تنفیذ با اصلاح ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه	
<p>دولت موظف است به منظور ساماندهی سواحل در طول برنامه نسبت به استقرار مدیریت یکپارچه سواحل شمال، جنوب و جزایر کشور با در نظر گرفتن موارد زیر اقدام نماید.</p> <p>۱- تعیین حریم سواحل</p> <p>۲- تعیین کاربری های مجاز بدون ایجاد هر گونه سازه در حریم سواحل</p> <p>۳- آزادسازی سواحل از کاربری های مغایر با کاربری تعیین شده اعم از دولتی، خصوصی، عمومی و نظامی</p> <p>تبصره ۱- هرگونه ساخت و ساز مغایر با کاربری تعیین شده در حریم سواحل ممنوع می باشد.</p> <p>تبصره ۲- طرح مدیریت یکپارچه سواحل توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارتخانه های کشور، جهاد کشاورزی، نیرو و عندالزوم سایر دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>	
ماده ۲۵	
ذخائر و رفع آلودگی - تنفیذ با اصلاح بند الف ماده ۶۸ قانون برنامه چهارم توسعه	
<p>به منظور حفاظت، احیا و بازسازی ذخایر و رفع آلودگی و شیوه های بهره برداری پایدار از سواحل و محیط های دریایی کشور:</p> <p>— سازمان حفاظت محیط زیست موظف است در طول برنامه نسبت به تهیه و اجرای برنامه ملی حفاظت از محیط زیست دریایی شامل بررسی وضعیت موجود، منشا یابی و ارائه راه حل با تأکید بر حفاظت از زیست بوم ها و گونه های در معرض خطر و تهدید مناطق ساحلی و دریایی و پهنه بندی اکولوژیک مناطق حساس و شکننده در این عرصه ها اقدام نماید.</p> <p>— وزارت جهاد کشاورزی موظف است با حذف شیوه های صید مخرب نسبت به اجرای شیوه های اصولی تولید و بهره برداری پایدار از منابع آبزی شیلاتی در سواحل و دریاها با تأکید بر گونه های بومی اقدام نماید.</p> <p>— وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان برنامه، تاسیسات لازم برای دریافت، تصفیه و مدیریت آب توازن، فضولات و مواد زائد نفتی و غیر نفتی دریافتی از شناورها را در کلیه و بنادر و اسکله های کشور</p>	
ماده ۲۶	

<p>ایجاد نماید .</p> <p>– وزارت نفت موظف است نسبت به نوسازی خطوط فرسوده که احتمال نشت آلودگی دارند، بویژه در دریا و مناطق ساحلی اقدام نمایند.</p> <p>– کلیه مراکز صنعتی، تولیدی، پالایشگاهی، نیروگاهی، پتروشیمی، معدنی موظفند نسبت به بازیافت و بازچرخانی پساب تولیدی در مناطق ساحلی اقدام کنند به نحوی که پساب ورودی (به دریا) در حداقل حجم و با رعایت استاندارد آب‌های پذیرنده مصوب سازمان حفاظت محیط زیست باشد.</p> <p>تبصره – دولت موظف است بودجه مورد نیاز را در اعتبارات سالانه دستگاه‌های مذکور پیش بینی نماید.</p>	
<p>محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی</p>	
<p>الف- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است نسبت به ایجاد و استقرار نظام مدیریت پایدار و یکپارچه برای تدوین و اجرای برنامه عمل تنوع زیستی در سه لایه زیستگاه‌ها، گونه‌ها، تنوع ژنتیک در طول برنامه اقدام نماید. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعتبار لازم برای اجرای برنامه عمل تنوع زیستی را به تفکیک هر سال در اعتبارات سالیانه سازمان حفاظت محیط زیست منظور خواهد نمود.</p> <p>تبصره: آیین اجرایی این بند توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی و وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.</p> <p>ب- دولت موظف است برنامه مدیریت زیست بومی و حفاظت از منابع زیستی و توسعه پایدار را با تاکید بر زیست بوم‌های حساس و شکننده نظیر دریاچه‌ها، تالابها، کوهستانهای در معرض تخریب، آثار و پدیده‌های طبیعی منحصر بفرد و ذخیره گاه‌های زیست کره بویژه در مناطق اولویت دار مانند زاگرس مرکزی و جنگل‌های هیرکانی و تالاب‌های مهم ثبت شده در کنوانسیون بین‌المللی رامسر را با تقویت مدیریت‌های بومی و محلی به نحوی که در آئین‌نامه اجرایی این بند تعیین می‌شود تصویب و اجراء نماید.</p> <p>ج- به سازمان حفاظت محیط زیست اجازه داده می‌شود نسبت به تدوین و اجرای برنامه مدیریت و حفاظت مناطق چهارگانه تحت اختیار خود با جلب همکاری و مشارکت و در صورت لزوم سرمایه‌گذاری بخش‌های غیر دولتی از جمله سازمان‌های مردم‌نهاد، اشخاص حقیقی و حقوقی ذیصلاح در امر تنوع زیستی و بویژه جوامع محلی اقدام نماید به نحوی که ضمن تقویت و بهبود وضعیت مدیریتی مناطق مذکور شرایط لازم برای دستیابی به توسعه پایدار و استفاده خردمندان و متناسب با ظرفیت اکولوژیک منطقه با تاکید بر طبیعت‌گردی از طریق مشارکت مردمی فراهم شود.</p> <p>– نحوه مشارکت مردمی و سرمایه‌گذاری و سایر ترتیبات و ضوابطی که برای مدیریت اینگونه مناطق و تامین هزینه‌های حفاظت از آن‌ها در قالب برنامه مدیریتی لازم می‌باشد به موجب آئین‌نامه ای خواهد بود که حداکثر طرف ۳ ماه پس از تصویب این قانون توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.</p> <p>د- به منظور حفاظت از تنوع گونه‌های جانوری و حفظ امنیت زیستگاه‌ها و جلوگیری از شکار بی‌رویه و حفاظت از گونه‌های جانوران وحشی حمایت شده و در معرض خطر انقراض، مراجع ذیربط و ذیصلاح و</p>	<p>ماده ۲۷</p>

انتظامی مکلفند نسبت به ایجاد ممنوعیت یا محدودیت برای تولید و ورود اسلحه و مهمات شکاری و کاهش صدور جواز حمل اسلحه حسب تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست و همچنین جمع آوری کلیه سلاح های شکاری غیر مجاز تا پایان سال دوم برنامه اقدام نمایند.

- نحوه اجرای این بند به موجب دستورالعملی می باشد که مشترکا توسط سازمان حفاظت محیط زیست و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به مورد اجراء گذاشته می شود.
- اسلحه شکاری متخلفینی که برای دومین بار یا بیشتر مرتکب شکار غیرمجاز شده باشند الزاما به حکم دادگاه ضبط و تحویل انبار خلع سلاح گردیده و جواز حمل سلاح آنها لغو می شود.

ه- دولت موظف است برنامه جامع مقابله با مخاطرات زیست محیطی نظیر اثرات تغییر اقلیم، وقوع پدیده گرد و غبار، خشکسالی و کاهش منابع آب کشور از جمله خشک شدن تالاب ها و دریاچه ها، آتش سوزی در مناطق جنگلی، بیماری و مرگ و میر وسیع حیات وحش را با هدف آمادگی، پیشگیری، مقابله، احیاء و بازتوانی قابلیت های اکولوژیک منابع طبیعی کشور را تهیه و به مورد اجرا بگذارد.

- آئین نامه اجرایی این بند شامل ساز و کارهای اجرائی، تامین و تخصیص اعتبارات و هماهنگی های بین بخشی به موجب آئین نامه ای خواهد بود که مشترکا توسط سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه های نیرو، کشور، جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیات وزیران برسد.

و - سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت نیرو مکلفند تا پایان سال دوم برنامه نسبت به تعیین نیاز آبی زیست محیطی کلیه رودخانه های دائمی (از سرشاخه تا مصب) و تالاب های مهم کشور براساس موازین اکولوژیک اقدام نماید.

تبصره ۱- وزارت نیرو مکلف است نسبت تخصیص حقاچه زیست محیطی و جلوگیری از برداشت غیر مجاز این حقاچه اقدام نماید به نحوی که در هر حوضه آبریز حقاچه تخصیص داده شده کمتر از ۵۰٪ منابع آب تجدید پذیر آن حوضه نباشد و در مواردی که تخصیص آب برای توسعه در حوضه بدون رعایت حقاچه زیست محیطی صورت گرفته، در تخصیص ها با منظور نمودن حقاچه زیست محیطی بازنگری نماید.

تبصره ۲- هرگونه سازه آبی و حفر چاه که موجب تغییر و کاهش حقاچه زیست محیطی رودخانه های دائمی و تالاب ها در حوضه های آبریز تالاب های بحرانی شود تا رفع بحران ممنوع و در زمان تنش آبی منوط به ضوابطی است که توسط وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست تعیین و ابلاغ می شود.

<p>الف - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور تعیین تکلیف و تثبیت مالکیت دولت بر عرصه های منابع طبیعی و دولتی واقع در مناطق چهارگانه تحت اختیار سازمان حفاظت محیط زیست تا پایان سال دوم برنامه نسبت به اتمام ممیزی و تفکیک اراضی ملی و دولتی از مستثنیات این اراضی در مناطق مذکور اقدام نماید. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور باید تا انجام ممیزی و صدور اسناد، نقشه های اراضی ملی و دولتی واقع در مناطق مذکور را بعنوان سند رسمی پذیرفته و آنها را ملاک عمل قرار دهد.</p> <p>ب- به منظور تثبیت حاکمیت سازمان حفاظت محیط زیست در مناطق چهارگانه تحت مدیریت و رفع تعارضات و حفظ حقوق دولت در این مناطق، بویژه هنگام رفع تصرفات اشخاص و ممانعت از تغییر کاربری اراضی ملی واقع در مناطق مذکور و طرح دعاوی در مراجع قضائی سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نماینده قانونی دولت در این اراضی شناخته می شود و هنگام طرح دعوا از پرداخت هزینه دادرسی و نظایر آن معاف می باشد.</p> <p>ج- هرگونه فعالیت و انجام عملیات عمرانی در مناطق چهارگانه تحت اختیار سازمان حفاظت محیط زیست موکول به اخذ موافقت و رعایت ضوابطی است که توسط سازمان مذکور تعیین و اعلام می شود.</p> <p>تبصره- تغییر کاربری اراضی از جمله باغات و اراضی زراعی خارج از حریم شهرها واقع در مناطق چهارگانه مزبور و طرح آن در کمیسیون موضوع تبصره یک ماده قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ ها مصوب ۱۳۷۴ موکول به موافقت قبلی سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.</p> <p>د- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است بمنظور ارتقاء کیفی حفاظت از تنوع زیستی بویژه در مناطق چهارگانه تحت اختیار آن سازمان و استاندارد سازی شیوه های حفاظتی همسو با معیارهای بین المللی نسبت به تدوین و اجرای جامع پایش مناطق مذکور و استقرار سیستم نظارت هوشمند در این مناطق اقدام نماید. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است اعتبارات مورد نیاز برای تدوین و اجرای طرح حفاظت و پایش هوشمند مناطق تحت مدیریت را به تفکیک هر سال در ردیف های اعتباری خاص منظور و به سازمان حفاظت محیط زیست اختصاص دهد.</p> <p>د- به منظور اعمال مدیریت یکپارچه بر مناطق چهارگانه تحت اختیار سازمان حفاظت محیط زیست، محدوده مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی قبل از تصویب باید از جهت تداخل با محدوده مناطق چهارگانه مورد بررسی قرار گرفته و در صورت تداخل، موافقت سازمان مذکور اخذ شود. در هر حال کاربری این مناطق تغییر نخواهد کرد.</p>	<p>ماده ۲۸</p>
<p>دولت مکلف است جهت اصلاح الگوی بهره برداری از منابع طبیعی و منابع زیستی اراضی اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- کاهش بهره برداری از جنگل های طبیعی به میزان ۳۰٪ در هر سال به نحوی که در سال چهارم برنامه هر نوع بهره برداری از جنگل ها کاملا متوقف می شود.</p> <p>۲- ممنوعیت ساخت و ساز در جنگل های طبیعی</p> <p>۳- تامین سوخت کافی برای جایگزینی سوخت هیزمی</p> <p>۴- توسعه زراعت چوب</p>	<p>ماده ۲۷</p>

<p>۵- احیاء جنگل های مخروطیه با استفاده از گونه های بومی ۶- محدودیت بهره برداری از مراتع و زیستگاه های طبیعی به توان بوم شناختی (اکولوژیک) آن ها ۷- تشدید مباره با قاچاق چوب و محصولات جنگلی و مرتعی ۸- حمایت از تولید دام به روش صنعتی ۹- حذف سود بازرگانی واردات چوب و امکان واردات چوب عمل آوری نشده ۱۰- اجرای عملیات آبخیزداری تا سطح هشت میلیون هکتار تا پایان برنامه ۱۱- اجرای عملیات بیابان زدائی و کنترل کانونهای بحران</p>	
<p>پیشنهادی جدید- انتقال آب بین حوضه ای</p>	
<p>- انتقال آب بین حوضه‌ای برای مصارف کشاورزی ممنوع است . - قبل از اجرای طرح های انتقال آب بین حوضه ای استعلام و اخذ تائیدیه سازمان حفاظت محیط زیست الزامی است.</p>	<p>ماده ۲۸</p>